

Yhdenvertaisten oppimiskokemusten turvaaminen vuorohoidossa 4 op

Kaisu Peltoperä, KT, VO, tutkijatohtori, JYU

Timo Hintikka, KM, VO, lehtori, Jamk

Emma Huhtala, Tanssitaiteilija

Taru Kallio, Tanssitaiteilija

Yhdenvertaisten oppimiskokemusten turvaaminen vuorohoidossa 4 op

Hyvät käytännöt -koonti

- Sisällöt:
- Koulutusosion kuvaus
- Koulutuksen tuotokset
- Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön
- Koonti ennakkotehtävistä
- Koonnit kehittämistehtävistä

Hyvät käytännöt koonti on tehty koulutukseen osallistujien oppimistehtävistä ja webinaarissa käydyistä keskusteluista. Yhteenvedon koonti - Timo Hintikka ja Kaisu Peltoperä 1.12.2023

Yhdenvertaisten oppimiskokemusten turvaaminen vuorohoidossa 4 op

Koulutusosion kuvaus:

Koulutus oli ensimmäinen osio Yhdenvertaisen oppimisen tukeminen vuorohoidossa - koulutushanketta. Koulutuksen tavoitteena oli vahvistaa jokaisen lapsen mahdollisuuksia monipuoliseen pedagogiseen toimintaan varhaiskasvatusajoista riippumatta lapsen yksilöllisyys huomioiden. Koulutuksen sisältö nojasi vahvasti varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, erityisinä teemoina olivat kokopäiväpedagogiikka sekä toiminnalliset ja kokemukselliset menetelmät kuten leikki ja taidekasvatus. Koulutuksessa hyödynnettiin digitaalisia menetelmiä pedagogiikan tukena vuorohoidon vaihtelevassa arjessa.

Koulutuksessa oli kaksi webinaaripäivää. Niihin sisältyi ennakkotehtävä kokopäiväpedagogiikasta, omassa työyhteisössä toteutettava pienimuotoinen työyhteisöä aktivoiva kehittämistehtävä. Lisäksi koulutukseen kuului verkko-oppimista toiminnallisista ja luovista menetelmistä. Verkkoon tuotettiin toiminnallisista menetelmistä mm. tanssiharjoitus videoita lasten kanssa toteutettavaksi. Koulutuksessa käsiteltiin myös digitaalisia sovelluksia, joita voi hyödyntää pedagogiikan ja luovien ja toiminnallisten menetelmien tukena vuorohoidossa. Webinaarit sisälsivät kouluttajien alustuksia koulutuksen teemoista, pienryhmäkeskusteluja sekä oppimis- ja kehittämistehtävien esittelyjä.

Yhdenvertaisten oppimiskokemusten turvaaminen vuorohoidossa 4 op

Koulutuksen tuotokset

- Kurssin tuotokset koostuivat kouluttajien materiaaleista verkkoympäristössä, webinaaripäivien aikana yhdessä tuotetuista materiaaleista sekä osallistujien kehittämistehtävistä. Verkkomateriaali rakentui dokumenteista, videoista, tukimateriaalista ja osallistujien tuottamasta materiaalista, jotka olivat koulutukseen liittyviä tehtäviä ja webinaareissa yhteistoiminallisesti tehtyjä yhteenvetoja koulutuksen teemoista.
- Ennakkotehtävänä 1. webinaarin osallistujille oli aiheena kokopäiväpedagogiikka vuorohoidossa. Osallistujat katsoivat tiimissä Kaisu Peltoperän videon "Varhaiskasvatuksen pedagogiikka". Videon pohjalta osallistujat pohtivat työyhteisössä miten yksittäisten lasten oikeus ja mahdollisuus osallistua laadukkaaseen ja monipuoliseen pedagogiikkaan toteutuu vuorohoidon vaihtelevassa arjessa. Tarkentavina kysymyksinä olivat:
 - Millaisia pedagogisia käytäntöjä teillä on lasten hyvinvoinnin ja oppimisen tukemiseen?
 - Miten arjen toistuvia tilanteita hyödynnetään vuoropäiväkodissanne pedagogisesti?
 - Miten pedagoginen toiminta, kuten leikki, tutkiminen, musiikki, taidekasvatus, draama ja liikunta toteutuvat päivittäisessä arjessanne?
- Toiseen webinaariin osallistujat tekivät kehittämistehtävän pedagogista käytännöistä. Kehittämistehtävä toteutettiin työyhteisössä tiimi- vuorohoitoryhmä- tai koko päiväkotitasolla. Kehittämistehtävän tehtävänanto oli: Pohtikaa omassa työyhteisössä, miten teillä toteutetaan pedagogiikkaa vuorohoidossa niin, että jokaisen lapsen yhdenvertainen oikeus pedagogiseen varhaiskasvatukseen toteutuu. Lisäksi osallistujia pyydettiin määrittelemään jokin sellainen pedagoginen käytäntö tai käytänteitä, jotka tukevat lasten yhdenvertaista oikeutta osallistua monipuoliseen ja laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.

Yhdenvertaisten oppimiskokemusten turvaaminen vuorohoidossa 4 op

Koulutuksen vaikuttavuus työyhteisöön

- Koulutukseen sisältyi omaa työyhteisöä aktivoiva kehittämistehtävä, joilla saatiin työyhteisö mukaan kehittämistyöhön. Osallistujat toivat webinaarissa esiin, miten ovat työstäneet kehittämistehtävää työyhteisössä ja/tai omassa tiimissä.
- Webinaareissa koottiin hyviä käytäntöjä opintojakson aihepiireistä, jotka jaettiin osallistujille hyödynnettäviksi omassa työyhteisöissään.

Koontia ennakkotehtävästä – Kokopäiväpedagogiikka vuorohoidossa

- Kuinka saada lapset osallistumaan
- Viikko-ohjelma (kuinka tarkkaan?) selkiyttää toimintaa
- Viikonloppujen suunnittelu, ei viikko ohjelmassa, riippuu paikalla olevista lapsista ja aikuisista
- Kuka suunnittelee ja kuka toteuttaa
- Koppa, jossa tehtäviä viikon ajalle (opettajan tekemä)
- Pedagoginen kalenteri selkeyttää työnjakoa
- Kuinka työntekijät jakautuu eri tehtäviin (mm. saattamaan kotiin lähteviä)
- Uusi tiimi vuorohoidossa
- Vuorohoitotiimi omana yksikkönään, voi toimia omissa rytmeissään
- Opettaja tiedon jakajana
- Iltojen pedagogiikka
- Pysyvät työparit aamussa ja illassa
- Illat ja viikonloput yhteisissä tiloissa (kuvastruktuuri, kuka aikuinen ja lapsi missäkin vuorossa)
- Muutosvastarinta, miten saada muut mukaan kehittämään
- Tekeekö opettajat vuoroja vai ei, opettajat haluaisi tehdä, mutta liian kallista
- Iltojen ja viikonloppujen suunnittelu, opettajat, hoitajat?
- Kirjauksia lasten kanssa toiminnasta viikonlopuilta/illoilta päivälistaan

jamk

Koonti ennakkotehtävästä - Kokopäivänpedagogiikka vuorohoidossa

- Kirjataan ylös oppimisen alueita, listaa vuorohoidon lapsista ketkä on osallistuneet mihinkin toimintoihin
- Pedagogiikan toteuttaminen ei saisi olla liikaa riippuvaista työntekijän omista kiinnostuksenkohteista
- Hyödynnetään kaikkien työntekijöiden osaamista ja vahvuuksia
- Suunnittelua tehdään edellisellä viikolla seuraavalle viikolle, kuitenkin huomioidaan lasten ideat ja toiveet (osallisuus)
- Liikunnassa vuosikello, suunniteltua toimintaa sisällä ja ulkona
- Kädentaidoissa lapsilista, jotta jokainen saa tehtyä
- Musiikkia arjen siirtymissä, piireillä, tuokioilla, suunnitellut musiikkituokiot
- Kaksi kertaa päivässä ohjattu oppimistuokio, aamulla ja iltapäivällä
- Koko talon pedagoginen vuosikello vasun oppimisen osa-alueista
- Iltaisin yhteisten tilojen hyödyntäminen
- Iltalapsille oma yhteinen kokoontuminen, piiri, toistuu joka päivä, tärkeä rutiini
- Iltaryhmän muodostaminen jo iltapäivällä, saadaanko työntekijöitä irrotettua päiväryhmistä?

jamk

Koonti kehittämistehtävistä

• Iltapäivätoiminnan kehittäminen

Päätimme alkaa kokeilemaan ohjattua iltapäivätoimintaa klo 15-16 välisenä aikana, jolloin iltahoitoon tulleita lapsia oli enimmillään varhaiskasvatuksessa. Tämä kellonaika on osoittautunut jo melko lailla lyhyessä ajassa huomattavasti paremmaksi. Toimintaa käynnistellään hiljaksen ja nyt tämä toiminta on noin kahtena iltana viikossa, tavoitteena saada se kevääseen mennessä joka päiväiseksi jutuksi.

• Pedagoginen päiväjärjestys

On tullut selvästi esille tarve eriyttää toimintaa pitkin päivää eri tiloihin (saimme lisätilan käyttöön klo 9-13.) jotta lapsille saadaan järjestettyä oman ikätason mukaista toimintaa ja että isommilla lapsilla olisi leikkirauha. Samoin henkilöstön työtehtävät ja vetovastuut selkeytyvät kun pedagoginen päiväjärjestys jonka opettaja tekee tuo esille toiminnan ja tavoitteet sekä sen kuka tekee ja minkä ryhmän kanssa. Myös lasten jotka ovat iltahoidossa on saatava vasun mukaista toimintaa niin tällä pedagogisella päiväjärjestyksellä huomioidaan että toimintaa on myös illalla.

• Roolileikki iltoihin ja viikonloppuihin

Roolileikki iltaisin ja viikonloppuhoidossa. Jokaisella lapsella mahdollisuus osallistua leikkiin omana itsenään ja tuoda omia vahvuuksiaan mukaan. Leikki itsessään jo kehittää lapsen monenlaisia taitoja. Aikuinen esimerkkinä leikkijänä, ohjaa leikkiä omasta roolistaan.

• Tiedonkulun parantaminen

Olemme huomanneet, että talossamme on haasteellista saada kaikkien aikuisten tietoon kaikki lapsia koskevat asiat. Haluamme koronan jälkeen talonpalaverit takaisin ja teimme vihkon, jossa on koko talon lapsia koskevia akuutteja asioita. Sovimme, että alamme peukuttamaan tärkeitä WhatsApp viestejä kun ryhmä on ne lukenut. Se joka lukee viestin tiedottaa muita tiiminsä jäseniä asiasta. Lastenhoitajat eivät ole päässeet vuosiin lukemaan vasuja. Minun aloitteestani niihin tulee luku oikeus.

• Tiedonsiirto aamupäivistä iltavuorolaisille

Lähdimme kehittämään ”piiri” seinäämme. Opettajana vedän usein samantyyppisen tuokion iltapäivälläkin (tai sitten joku toinen tiimiläinen tekee ne), mutta aina tähän ei ole aikaa tai iltalapsat tulevat niin myöhään, etteivät ehtisi, toimintaan osallistua. Tällöin on tarkoitus, sen ollessa mahdollista, että iltavuorolainen toteuttaa samantyyppistä toimintaa illalla. Edellinen ”piiri” seinämme oli sekava ja kulahtanut eikä antanut selkeää materiaalia ja tietoa päivien kulusta.

jamk

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences